

Miljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm
2016-06-09

Vår referens
Hanna Cederqvist

Dnr
M2016/00703/Kl

Remissyttrande delbetänkande från Miljömålsberedningen med förslag om ett klimatpolitiskt ramverk SOU2016:21

Företagarna har fått möjlighet att yttra sig om Miljömålsberedningens delbetänkande *Klimatpolitiskt ramverk för Sverige* och vill lämna nedanstående synpunkter.

Företagarna är en intresseorganisation som företräder små och medelstora företag och har företagandets förutsättningar i fokus. Företagarna har under en tid arbetat för att lyfta hållbarhetsfrågan och underlätta för företag att arbeta mer hållbart genom framtagandet av modell, verktyg, praktiska tips och seminarier. Det finns en stor drivkraft hos företag att arbeta hållbart. Det är viktigt att ta tillvara på detta engagemang och skapa rätt förutsättningar för företagen att bli mer hållbara i sina verksamheter och att bli mer konkurrenskraftiga samt bidra till vår välfärd genom skatteintäkter och jobbskapande. Företagandets förutsättningar är utgångspunkten i detta yttrande.

Övergripande synpunkter

Företagarna ställer sig positiva till att Miljömålsberedningen har en ambitiös och framåtsyftande målsättning, att Sverige ska vara ett föregångsland och leda den omställning mot nära-noll utsläpp av växthusgaser, baserat på klimatavtalet som beslutades om i Paris i slutet av 2015. Det är dock viktigt att målsättningen och strategin är trovärdig och ekonomiskt genomförbar. Här spelar politiken en viktig roll i att skapa förutsättningar och fördelar för företag och andra verksamheter under omställningen. Det finns i sig inget motsatsförhållande mellan ambitiösa miljömål och ekonomisk tillväxt, däremot ställer det höga krav på lagstiftaren och på strategin.

Det är bra att företagen omnämns vid flertalet tillfällen som en viktig part i delbetänkandet då företagen kommer att påverkas av de nya strategier och styrmedel som sätts samt har en viktig roll för att möjliggöra själva genomförandet av omställningen. Däremot saknar Företagarna en rimlig konsekvensbeskrivning för företagen, inte minst de mindre och växande företagen.

Samhällsekonomiska konsekvenser

Företagarna ställer sig frågande inför påståendet i delbetänkandet att det klimatpolitiska arbetet inte kommer att medföra några samhällsekonomiska konsekvenser. Förhoppningen med arbetet med det klimatpolitiska ramverket måste vara positiva samhällsekonomiska konsekvenser för samhället i stort, då Sveriges företag och offentliga verksamheter blir mer miljöorienterade, hållbara, bidrar till positiva hälso- och samhällseffekter samtidigt som de

stärker sin konkurrenskraft. Omställningen kan även förväntas medföra negativa samhällsekonomiska konsekvenser i de fall strategi och styrmedel inte är anpassade för en viss sektor/bransch/företagsstorlek och medför ökade kostnader i en sådan omfattning att verksamheter och företag tvingas stänga ner, med förlorade arbetstillfällen m.m. som följd.

I delbetänkandet står att omställningen kommer att medföra kostnader. Dessa beräknas vara relativt små, samtidigt som det senare står;

”Resultaten från internationella studier pekar mot att omställningar till utsläpp nära noll skulle kunna genomföras till årliga kostnader motsvarande enstaka procentenheter av BNP.”

Sveriges BNP 2015 uppgick till 4 159 miljarder kronor, vilket innebär att *”några enstaka procentenheter”* är stora belopp. Dessa beräknade ökade kostnader förväntas även fördelas ojämnt vilket kan komma att innebära betydande kostnader för olika branscher och sektorer och därmed negativt påverka möjligheten att bedriva verksamhet och skapa arbetstillfällen inom dessa.

Fördjupad konsekvensbedömning efterfrågas

I framtagandet av strategi och styrmedel är det viktigt att göra en grundlig konsekvensbedömning kring vilka effekter dessa kommer få på olika branscher och sektorer samt hur det ska slå mot företag av olika storlekar m.m. Att ha en dialog med branscher och olika aktörer kan vara avgörande för att få en trovärdig och genomförbar strategi.

”Hur dessa kostnader i sin tur belastar olika aktörer beror på utformningen av politiken, det vill säga vilka styrmedel och åtgärder som genomförs.” Företagarna uppmanar Miljömålsberedningen att fortsätta med detta med i arbetet framöver. Risken är annars överhängande att flera företag och eventuellt hela branscher slås ut av den goda ansatsen med ett klimatpolitiskt ramverk.

Det är viktigt att se över om fler sektorer/branscher än nämnda *internationella transporter inom sjöfart och flyg* ska undantas eller få justerade strategier och styrmedel utifrån sektorns/branschens förutsättningar och möjligheter. Bland annat väntas utmaningarna vara stora inom transportsektorn, jordbruket och basindustrin, vilket är viktigt att ha i åtanke i framtagandet av strategin. Regeringen har redan skapat stora utmaningar och svåra konsekvenser för stora delar av dessa sektorer, bland annat genom drivmedelsskatt och kemikalielagstiftning.

Företagarna vill lyfta frågan hur denna strategi och medföljande styrmedel ska samordnas med de nya rapporteringskrav för hållbarhetsarbete som regeringen beslutade om under våren? Rapporteringskraven ska gälla större företag, men kommer att få effekter även hos mindre företag då dessa ofta är underleverantörer eller på andra sätt arbetar med större företag. Samma följdresonemang kan föras kring eventuella ökade kostnader i samband med omställningen. Ökade kostnader för större företag och andra typer av verksamheter kommer i olika utsträckning att skjutas ner på underleverantörer, som ofta är mindre företag, som ofta är känsligare för ökade kostnader. Det är därmed viktigt att en gedigen konsekvensanalys genomförs gällande hur styrmedlen påverkar företag av olika storlekar.

Att Sverige inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till 2045 är ett ambitiöst mål som ofrånkomligen kommer att vara förknippat med kostnader för företag – stora som små. I delbetänkandet förutses dessa kostnader kunna komma att slå hårt åt vissa

branscher/sektorer etc. Om så är fallet är det viktigt att en plan finns för hur företag som är verksamma inom dessa områden ska kompenseras för dessa omställningskostnader.

Sveriges tillväxt är helt beroende av en kontinuerlig tillväxt i småföretagen. Ett nytt klimatpolitiskt ramverk har potentiellt stora konsekvenser för lönsamhet och tillväxt i dessa företag. Fel hanterat kan de goda ansatserna innebära minskat jobbskapande.

Arbetet framåt

Långsiktighet, transparens och överblickbarhet är eftersträvansvärt i en kommande strategi. Detta för att skapa förutsättningar för en omställning som är hållbar och för företag att våga satsa på denna i form av investeringar och eventuella omprioriteringar i verksamheten.

Företagarna ser fram emot att ta del av, den förmodat mer konkreta, del två av uppdraget med förslag på strategi och styrmedel och att inkomma med yttrande utifrån företagens perspektiv. I arbetet med framtagande av strategi och styrmedel är det viktigt att ta hänsyn till hur företagandets villkor påverkas av strategin och styrmedlen. Det är viktigt att ha i åtanke hur rätt förutsättningar och villkor bäst skapas för företagen, ta fram verktyg som hjälper till, bygger konkurrenskraft och gynnar företagen för att möjliggöra den önskade omställningen. I detta arbete är det viktigt att involvera de parter som kommer att påverkas i de olika faserna av strategins genomförande.

Patrik Nilsson

Chef Politik Analys & Opinion

Hanna Cederqvist

Projektledare/utredare